

Extra Fires de Llucmajor 89

Salutació

Una vegada més ha arribat Sant Miquel, la primera fira. El pregonar dóna obertura als diumenges de fira que hi haurà fins a Sant Lluc. Així està escrit i així ho hem vengut fent des que un decret reial ens atorgà el privilegi de celebrar-ne.

El fet de ser quatre vegades centenàries fa que les nostres fires hagin canviat molt des del seu inici. S'han anat adaptant a les circumstàncies, de tal manera que sempre que arriba aquesta avinentesa sol ser no només del gust dels llucmajorers sinó també de tots els ciutadans d'altres pobles a qui agrada de visitar-nos en dies tan assenyalats.

Per desena vegada i paral·lelament als anys d'ajuntaments democràtics es farà la mostra de productes llucmajorers, que sens dubte tornarà ser ben lluïda, com cada any. A més d'aquesta tradicional mostra, hem intentat oferir un programa d'activitats variat que satisfaci l'ample ventall de vent que hi participa.

A les autoritats, els firers i els amics que ens visiten, el desig unes bones fires, alegria i bona fermaça. Als padrins, que amb els seus estalvis sàpiguen quedar bé davant els néts.

Una forta abraçada de

Joan Monserrat i Mascaró
Batle

**AJUNTAMENT DE LLUCMAJOR
FIRES DE 1.989**

**DIUMENGE, 15 D'OCTUBRE
DARRERA FIRA**

EXPOSICIO DE MAQUINÀRIA - X MOSTRA LLUCMAJORERA

FIRA D'ARTESANIA I VENDA AMBULANT

EXPOSICIÓ DE BESTIAR - EXPOSICIONS ARTISTIQUES

DILLUNS, 16 D'OCTUBRE: FIRÓ

Introducció al Pregó de Festes i Fires, feta per el Regidor de Cultura Maties Garcías

Senyores i senyors:

Un any més, en el marc d'aquesta Sala Capitular de la Casa de la Vila i arribada la víspera de Sant Miquel ens disposam a encetar solemnement les Festes de 1989.

La celebració de les nostres Fires té al darrera una història de 443 anys. Som hereu, doncs, d'una tradició centenària i de l'esforç i la il·lusió de generacions de llucmajorers.

Fidels a aquesta tradició, i amb els ulls posats en la renovació del present i la preparació del futur, els qui ens hem compromès perquè les Fires arribin a bon terme, oferim avui un programa preparat amb el màxim d'iniciativa popular i que vol ser exigent en la qualitat i la diversitat dels actes i les convocatòries.

La fita inicial d'aquest programa de Fires ve marcada per pregó de Damià Tomàs: Garau, el jove arquitecte llucmajorer que ha acceptat el compromís d'anunciar-nos oficialment el començament de la festa i d'oferir-nos el seu estudi sobre el patrimoni arquitectònic local, tema central de la dissertació d'avui que s'anuncia sota el títol de «L'arquitectura de Llucmajor: entre la tradició i la modernitat».

En aquests moments de renovat interès per la conservació de l'entorn i dels bens arquitectònics d'un poble, quan es en marxa l'elaboració del catàleg del patrimoni arquitectònic llucmajorer i quan el concepte d'ecologia urbana constitueix un punt de referència indispensable per a tota activitat d'ordenació col·lectiva, cal reconèixer que ens és indispensable i utilíssima una reflexió sobre la nostra riquesa i —per què no— sobre les nostres mancances en el camp de l'arquitectura i de la construcció. Reflexions d'aquestes contribuïran a fer de l'activitat de l'home bo una amenaça de mal gust, sino una millora de la qualitat de vida.

Avui també tenim amb nosaltres un llucmajorer molt

conegut que ens ha de fer la presentació i el pròleg de Damià Tomàs, que expressa voluntat d'aquest i atenent els llaços d'amistat que els uneixen. Es tracta de Mn. Baltasar Coll i Tomàs, canonge de la Seu, investigador, escriptor i pregoner de les Fires de l'any 1967. Per una altra part, també presentam amb satisfacció l'edició del treball que Josep Sacares i Mulet com a pregoner de l'any passat, va llegir amb el títol Pla i Mun-

tanya. Una geologia del terme de Llucmajor. Aquesta publicació passa a ser a partir d'avui, una nova font bibliogràfica per al coneixement de Llucmajor i del seu ample i variat territori. Els qui s'acostin amb interès i esperit inquiet al descobriment de la realitat local, ben segur que hi trobaran un instrument científic digne d'un esperit entusiasta i generós, però alhora intel·lectualment exigent.

Com a regidor de Cultura

de l'Ajuntament democràticament elegit pels llucmajorers, en nom de tots els meus companys de Consistori i en nom de tot el poble, em plau donar la més sincera enhorabona als protagonistes d'aquest acte inaugural de les Fires i, alhora, em cal trameure'ls les més sinceres gràcies per haver acceptat de dur a terme tal responsabilitat davant de tothom.

Moltes gràcies, i pas la paraula, al Mn. Baltasar Coll.

TALLERS CAÑELLAS - ROTGER

SERVEI
OFICIAL

FIAT

Uno es el pequeño, gran "berlina compacta" de los años noventa. Agil y confortable. Económico, brillante y deportivo. A la vanguardia en tecnología, calidad y seguridad.

Uno es el único coche de su segmento que ha incorporado un confort interior y un placer de conducción que antes sólo se ofrecían en coches de categoría muy superior.

Uno es único en funcionalidad, pero también elegante y personal. Pequeño por fuera y grande por dentro. De sorprendente habitabilidad y armonía de proporciones, posee una excelente aerodinámica (Cx = 0,30).

Tallers Cañellas - Rotger c.b. Servei Oficial Fiat - Lancia

Aproficam l'ocasió per desitjar-vos Bones Fires 89 així mateix esperam la vostra visita al nostre «stand» al Passeig Jaume III on podreu veure l'últim model del Fiat Uno i tota la gamma Fiat - Lancia

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Llucmajor)
Plaça Reina Maria Cristina, 12-B - Tel. 26 89 12
S'ARENAL

expert

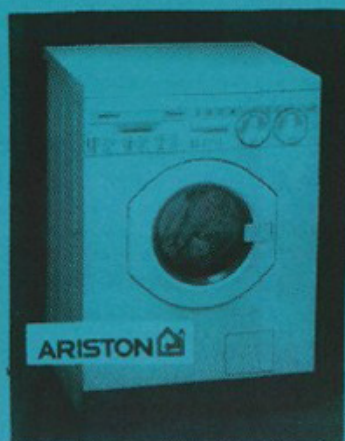

ELECTRICA
Calafat
C/. Sa Fira, 3 - Tel. 661901
LLUCMAJOR

LES MARQUES MÉS PRESTIGIOSES

TELEFUNKEN

ARISTON

SHARP

**PLAYSONIC
AMERICANA**

expert

PER TOT EL MÓN, VENEM EXPERIÈNCIA

Damià Tomás i Garau, pronuncià el Pregó de Fires 1989

Essent les nou i mitja del vespre del dissabte de Sant Miquel, amb una Sala Capitular de La Vila, plena de gom en gom des de molt de temps abans, es va dir el Pregó de Les Fires d'enguany, acte que resultà, si pot ser, encara més lluent que anys anteriors, que ja és dir.

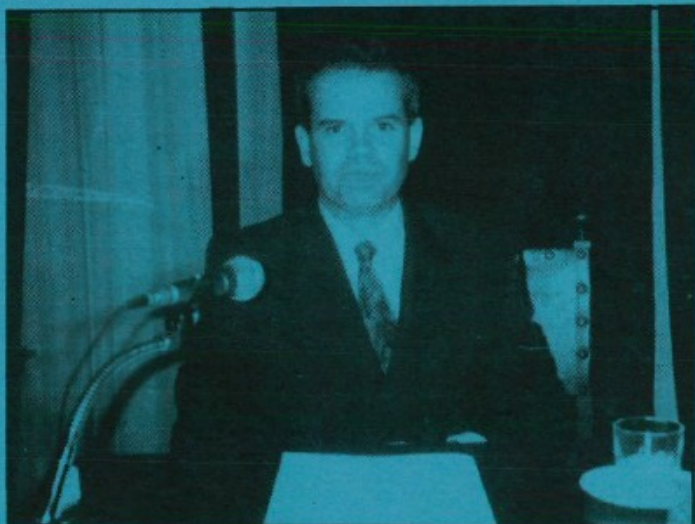
La Sala d'actes del nostre consistori és molt acollidora, amb els ulls de molts de segles mirant atents i benevolents als seus hereus, amb els quadres dels benivolguts fills il·lustres del poble, amb la solemnitat que li donen els domassos i seients dels nostres regidors; però per ventura, per aquest dia queda un poc o molt petita. Amb previsió i sabent el que cada any passa, els encarregats de l'acte vàrem posar a l'entrada de l'Ajuntament una pantalla de video perquè la gent que no hi cabés allà dalt pogués seguir amb comoditat la lectura del pregó i dels diferents oradors. És un remei d'urgència que s'agraeix, però que no sabem si és del tot vàlid.

Va inaugurar l'acte el Regidor de Cultura Matias Garcias i Salvà que li donà pas «al pregoner del pregoner» com ell mateix es va titular, Mossèn Baltasar Coll Tomás, Catedràtic, Canonge de la Seu i excel·lent poeta.

Baltasar Coll va fer d'introducció del saig d'una manera magistral i a damunt molt original, puix va fer un retrat a l'acte, amb un rosari de preguntes —algunes d'elles tan simpàtiques que varen dur la rialla a tots els assistents— del pregoner d'enguany Damià Tomás i Garau, que com a arena-

Mn. Baltasar Coll, presentador del pregoner

Damià Tomás i Garau pregoner de les Fires 1989

lers, no ho podem passar per alt perquè a més ens ompl d'orgull, fa feina com a Mestre d'E.G.B. a S'Arenal. Baltasar Coll va ésser també pregoner a Lluçmajor l'any 1967 i és la segona vegada que presenta al que ha de fer el pregó, essent la primera amb la presentació de D. Toni Galmés i Riera, el nostre benivolgut col·laborador, amic i mestre fa poc temps pujat al cel.

Damià Tomás i Garau, arquitecte va estar parlant molt breument o així ens ho va parèixer —tal volta per lo interessant del tema i del seu plantejament— sobre l'«Arquitectura de Lluçmajor: la modernitat». En Damià Tomás i Garau va demostrar amb el seu parlament que a més a més d'ésser un home entès dins la rama de l'arquitectura és un estudiós de les coses

del nostre poble, puix va donar una infinitat de fites per a molts de noltros vistes a diària però desapercebudes totalment. És molt possible que arrel de la dissertació de l'arquitecte llucmajorer sien moltes les persones que hagin obert els seus ulls —noltros els primers— i mos hagin donat compte de la riquesa arquitectònica del nostre terme que entre tots hem de procurar primer fruir i després guardar pels qui vendran darrera noltros. En Damià Tomás i Garau al final del seu parlament que degué durar entre 20 minuts i mitja hora va ésser llargament aplaudit i a la sortida festejat pels assistents que li donaven l'enhorabona, extensiva a la seva família present al saló de sessions.

Va tancar el primer acte de Les Fires i de La Festa de Sant Miquel el Batle Joan Monserrat que exhortà a tothom, una vegada escoltat el pregoner a «no tan sols veure, sino mirar» tantes coses arquitectòniques hermoses de què disposam a Lluçmajor «per així estimar més el nostre poble» va dir. El Batle Monserrat va agrair a Damià Tomás i a Baltasar Coll la seva aportació a la festa dient que si sempre era interessant assistir al pregó de Fires era degut a les coses interessants que ells i altres com ells, any rera any, anaven content. Donà també les gràcies als assistents, exhortant-los a passar unes bones fires i amb el desig que «l'any que ve no falti al pregó ningú dels que anit som aquí».

J.A.B.

ROVER

ILLA MOTORS

ESTAND FERIAS
LLUCMAJOR
LE PRESENTA
NUEVA
GAMA ROVER

TIENDA EXPOSICION: Avd. Cavaller Ramon Santmartí, s/n - Tel. 66 01 46 - INFORMACION EN EL ARENAL - Tel. 26 53 74

PSUPER PROHENS

PLUSMARKET

Avenida Ronda Migjorn, 68 - LLUCMAJOR

EXTRA FIRES DE LLUCMAJOR 1989

Programa de les Fires de 1989

Diumenge dia 8 d'Octubre. Tercera Fira

- A les 06'30 h.- Concentració i sortida per al concurs de pesca des d'embarcació organitzat pel Club de Pesca Es Cap-Roig.
- A les 12,00 h.- Exhibició equestre de la Secció Muntada de la Policia Municipal de Palma. (Programes a part).
- A les 13,00 h.- En el local social del C.P. Es Cap-Roig, es pesarà l'obtingut en el concurs de pesca des d'embarcació.
- A les 20,00 h.- Jornades musicals. Concert de la coral Es Taller a l'Església de Sant Bonaventura.

Dimarts dia 10.

- A les 15,00 h.- Concurs de caça amb cans eivissencs.
- A les 21'30 h.- Presentació de material didàctic editat per l'Ajuntament:
  - «Camina, caminaràs... Un passeig per Sa Marina de Lluçmajor amb Maria Antònia Salvà» de Miquel Sbert i Celso Calviño.
  - «El poblat de Capocorb Vell», audiovisual muntat per Francesca Grimalt, Miquel Grimalt, Tomàs Martínez i Raquel Rodríguez.
- Presentació a càrrec de Damià Pons. Entrega del material didàctic a les escoles de Lluçmajor i S'Arenal.

Dijous dia 12.

- A les 10,00 h.- Competició de Tir de Fona puntuable pel campionat de Mallorca. Seguidament, entrega de trofeus.
- A les 11,00 h.- Missa en honor de la patrona de la Guàrdia Civil a l'Església de Sant Bonaventura.
- A les 11,30 h.- Concentració de cotxes antics i motos d'època a la plaça d'Espanya.
- A les 12,00 h.- Recorregut dels cotxes i motos antics, en caravana, pels carrers: Bisbe Taxaquet, passeig de Jaume III, ronda de Migjorn, Convent, Jaume II, Font i plaça d'Espanya. Amb la participació del Club de Cotxes Antics de Mallorca i el Club de Motos Antiques «Es Siurell».
- A les 19,00 h.- Primer partit del Trofeu Ciutat de Lluçmajor de bàsquet de III Divisió masculina entre els equips La Gloria i Perlas Manacor.
- A les 20,30 h.- Presentació dels equips del Club de Bàsquet Joventut.
- A les 21,00 h.- Segon partit del Trofeu Ciutat de Lluçmajor de bàsquet entre els equips Lluçmajor Aquacity i Espanyol.

Divendres dia 13.

- A les 22,00.- «Oh, Vaudeville», d'Eugène-Marin Labiche, per La Iguana en el Teatre Recreatiu. Espectacle de dues peces breus que, en to de comicitat i estrofes cantades, conta els costums i les tribulacions dels nous rics i petits burgesos de les darreries del s. XIX.

Dissabte dia 14.

- A les 15,00 h.- Finales de dobles i individuals del Torneig de Tennis Fires 89. Acabats els partits, entrega de trofeus al bar del Camp Municipal d'Esports.
- A les 17,00 h.- Al Pavelló Poliesportiu, partit semifinal del II Trofeu de Futbol Sala Fires 1989.
- A les 17,00 h.- En el Camp Municipal d'Esports partit de futbol d'empreses entre els equips Bar Pou i Veterans Sóller.
- A les 18,00 h.- Inauguració de les exposicions per les autoritats locals.
  - Exposicions oficials:
  - Premis d'activitats artístiques «Ciutat de Lluçmajor», a l'Oficina municipal, carrer de la Constitució nº 6.
  - «Arquitectura rural llucmajorera», fotografies d'Antoni Monserrat, a l'edifici de Serveis Socials i Culturals de l'Ajuntament, carrer de la Constitució nº 18.

EXTRA FIRES DE LLUCMAJOR 1989

X Mostra Llucmajorera de productes artesanals i industrials, en el Col·legi Públic Jaume III.

Fira de maquinària agrícola i industrial, en el passeig de Jaume III i carrers dels voltants.

Exposicions particulars:

Olis de Bernat Monserrat, al carrer de Bisbe Taixequet, nº 53.

Olis i dibuixos de Martí Monserrat, a Ca Na Verda, al carrer dels Bons Aires.

Olis i dibuixos de M. Noguer, al carrer de Sa Fira nº 1.

Olis de F. Palmer Mulet, a la sala d'exposicions de «Sa Nostra».

Olis i dibuixos de Cati Aguiló, al carrer del Bisbe Taixequet, nº 73.

Olis de Josep Manresa, a la primera sala de la Casa Rectoral.

Aquarel·les de Puigserver Lara, al celler de la Casa Rectoral.

Ceràmica artística de Jean-Anne, a la quarta sala de la Casa Rectoral.

Olis de Miquela Nicolau Ballester, a la tercera sala de la Casa Rectoral.

Exposició-venda a benefici de les obres de la Parròquia, a Ca'n Gaspar, carrer dels Bons Aires, cantó plaça d'Espanya.

Olis del «Grup Mallorca», O. Prohens, C. Oliver i B. Escudero, a la sala d'exposicions de «la Caixa».

Olis de Magdalena Sastre, en el local de Mare Nostrum.

Olis de A. Gordiola Borobia, en el carrer del Bisbe Taixequet nº 98.

Olis de Coll-Sotomayor, al carrer Constitució nº 4, «Ca'n Riera».

A les 18,00 h.- Exhibició de patinatge artístic a la plaça de Rufino Carpena, davant el Col·legi Públic.

A les 18'30 h.- Gran Final del II Trofeu de Futbol Sala Fires 1989, al Pavelló Poliesportiu Municipal.

A les 19,00 h.- En el Camp Municipal d'Esports partit de futbol de tercera regional entre els equips Llucmajor i Sant Joan.

A les 19,30 h.- Partit per disputar el tercer i quart lloc del Trofeu Ciutat de Llucmajor de bàsquet masculí.

A les 21'00 h.- Gran final del Trofeu Ciutat de Llucmajor de bàsquet masculí.

A les 21'00 h.- Entrega de Trofeus de la competició de futbol Sala Fires 89 al Bar SALón.

A les 22'00 h.- «Opus 10», muntatge teatral de l'Estudi Zero a la plaça de Sant Bonaventura, amb un espectacle de llums, sons, música i plasticitat. (En cas de mal temps, l'espectacle es farà a l'antic Teatre Principal).

Diumenge dia 15. Darrera Fira.

A les 09'00 h. II Trianon Platja de Palma, al balneari 9 de S'Arenal, prova puntuable per al campionat de Balears.

A les 10,30 h.- Recepció de les autoritats autonòmiques i locals a la Casa de la Vila. Seguidament, visita al recinte de la Fira amb l'acompanyament de la Banda de Música.

En el pati del Col·legi Públic Jaume III, actuació dels grups de balls mallorquins Escola de dansa de Llucmajor, Aires del Pla Llucmajor i Agrupació del Col·legi Sant Vicenç de Paül de S'Arenal.

Amollada de coloms per l'Associació Colombòfila.

Visita a la X Mostra Llucmajorera.

XVI Concurs-exposició provincial de bestiar oví.

Exposició canina de totes les races.

Exposició de cans de bestiar.

Exposició de maquinària agrícola i industrial.

Repartiment de premis dels concursos.

Aquestes demostracions agrícoles, ramaderes i canines, i també la X Mostra Llucmajorera estan patrocinades per: Govern Autònom Balear, Consell Insular de Mallorca, Caixa de Pensions «La Caixa», Caixa de Balears «Sa Nostra», Caixa Rural Provincial, Cambra Agrària Local i Ajuntament de Llucmajor.

A les 17,00 h.- En el Camp Municipal d'Esports, partit de futbol de primera regional preferent entre els equips España i Margaritense.

Dilluns dia 16. Firó.

Dia festiu a la localitat. Continuació de les exposicions i mostres dels dies anteriors.

(Detall dels diferents actes i concursos en programes a part).

Noves denominacions de carrers aprovades per l'Ajuntament

A la sessió plenària del mes de juliol, l'Ajuntament de Llucmajor, per unanimitat, va donar nom a diversos carrers d'alguns indrets del municipi.

Aquesta decisió vol ser la resposta a la falta de denominació que encara afecta algunes vies urbanes, especialment a les zones residencials de més o menys recent creació.

Per tal motiu, d'acord amb les respectives associacions de veïns, a Bahia Azul, s'ha posat noms de plantes, astres, saltel·lits i constel·lacions a un total de 25 carrers i tres places i a Cala Pi, mentrestant, els carrers seran retolats amb noms d'11 topònims de la marina. la relació completa d'aquestes denominacions, la teniu en la llista complementària que adjuntam al present article.

Per una altra part, algunes propostes de dedicació de carrers volen ser un homenatge a persones destacades pels seus valors humans i/o intel·lectuals. És el cas del carrer dedicat als metges Lluís i Juan Mulet Bauzá, ambdós ja traspassats però encara de viu record entre els arenalers.

Els germans Mulet foren els primers metges establits a S'Arenal i hi han fet

la seva labor per espai de molts d'anys. Un grup d'arenalers, amb intenció d'honrar-los, va demanar un carrer en record seu. L'Ajuntament els ha dedicat la via que uneix la Plaça Major i la de Federico Garcia Lorca.

L'altre homenagejat és l'il·lustre compositor Antoni Torrandell per la seva provada ascendència llucmajorera. La petició va partir d'una opció presentada pel PP i acceptada per unanimitat de tots els grups polítics. En aquests moments encara no s'ha determinat quin carrer durà aquest nom mentre no s'hagin obert noves vies.

Totes aquestes denominacions de carrers seran escrites en llengua catalana, tal com disposa el nostre Reglament Municipal de Normalització Lingüística en el seu article 4.1 i on s'afirma que «tots els topònims de Llucmajor tenen com a única forma oficial l'expressada en llengua catalana. A aquest afecte es consideren topònims: el nom del poble, el dels distints nuclis de població concentrada o aïllada i el dels barris, el dels carrers, places o altres vies públiques (...).

Maties Garcias
Regidor de Cultura

Nomenclatura dels carrers de Bahia Azul

Nom actual	Nom que es proposa
a	Ossa Major
b	Aguila
c	Creu del Sud
d	Cigne
e	Centaure
f	Cassiopea
g	Andròmeda
h	Carpicor
i	Pegàs
j	Júpiter
k	Saturn
l	Mercuri
m	Sagitari
n	Aquari
o	Orió
p	Neptú
q	Perseu
r	Hèrcules
s	Plutó
t	Urà
u	Venus
x	Ossa Menor
y	Corona Boreal
z	Escorpió
Plaça sense nom, devora el començament Blanca	Plaça del Sol
Plaça sense nom, devora el lloc previst per a la capella	Plaça de la Mare de Déu

NOMENCLATURA DELS CARRER DE CALA PI

Carrer de l'Illot de la Torre
Carrer de les Penyes
Carrer de Capocorb
Passeig de Cala Pi
Carrer de la Bassa Plana
Carrer de Solleria
Carrer de Gomera
Plaça del Pinaret
Carrer de les Pedreres
Carrer del Pas de Vallgornera

DISTRIBUIDOR
A
LLUCMAJOR

Avd. Carlos V, 199
Tel. 66 29 94
Plaça d'Espanya, 47
Tel. 66 04 43

Can Tancet

JØTUL

SERVICIO

Rubí Automóviles
Llucmajor, S.A.

Carretera Arenal, s/n. - Tel. 66 02 34
Llucmajor
(EDIFICIO SEAT)

Se complace en ofrecer sus servicios de venta,
reparación y recambios de:

MOTOCICLETAS: Yamaha - Vespa - Derbi

CICLOMOTORES: Derbi - Vespino - Puch
Mobilette - Rieju - Sachs

BICICLETAS: G.A.C. - Derbi - BH - Orbea

MOTOSIERRAS: Stihl - Homelite

MOTOCULTORES: Mollon

Alcance el «INCREIBLE» Precio del

Golf

Sprinter

AGENT OFICIAL

Rubí Automóviles
Llucmajor, S.A.

Cra. S'Arenal, s/n - Tel. 66 02 34
66 16 18
LLUCMAJOR

La Palmera

DETERGENTES Y DEPURACION AGUAS

Historiador Terrasa, 37

Teléfono 66 04 69

LLUCHMAYOR - Mallorca

Les Fires Ilucmajoreres

Amb el redolar del temps tornam ésser al setembre i al final la festivitat de Sant Miquel. Per els llucmajoreres aquesta data és molt significativa a dins la seva història; marca el començament de les seves Fires, quasi cinc voltes centenàries, que duraran fins la diada de Sant Lluç Evangelista allà per el 18 d'octubre.

Els llucmajorers aconseguiren aquestes Fires després de més de cinquanta anys de desitjar-les i demanar-les insistentment als monarques successius fins que el Rei-Emperador Carles V firmava la reial pragmàtica de concessió el dia primer de maig de l'any 1543 a Barcelona.

Des de llavors, la història, el devenir dels temps han canviat molt però la fira llucmajorera subsisteix amb renovat entusiasme i acceptació popular en tot Mallorca.

Com és natural la seva infraestructura ha tengut que canviar molt, adaptar-se a les necessitats del temps a les exigències dels nous costums, perquè si no avui no existiria com a institució.

Que lluny són ja aquells

temps en què la Darrera-Fira de Lluçmajor es distingia per la gran importància que suposava la fira de bestiar que s'exposava al llarg de tot al carrer Major voltant per Sa Punta (Jaume II) i arribant fins a la creu del camí de Gràcia, (quasi 1'5 km) on hi havia amb abundor mules per a cotxe i de ciutat venien comptes, marquesos, cavallers i senyors perquè era on es podia escollir millor. També hi havia muls somerins que hortolans i campers es preniën de les mans, i someretes algerines pels carretons de les dones.

I no parlem de porcs grassos que n'hi havia a balquena, i llegum de Sa Pobla, i aubardaners amb coixins per les bísties, i pallers amb casseroles i tota classe d'objectes d'aram, i ollers de Portol amb plats i greixoneres, ribells i alfàbies i altres objectes de terrissa argenters amb botonades i creus de filigrana, gatzollers,...

Però, amics, els que coneixem la Fira d'avui poques semblances hi trobam amb lo transcrit. Els tractors han substituït els

animals i en lloc de fira de bestiar ara farem una gran exposició de maquinària agrícola, d'automòbils i camions que s'estendrà tot el llarg del Passeig de Jaume III i per tots els carrers dels voltants. Si l'especte mercantil no té la importància d'antany, reforçarem la fira en el seu caire cultural; exposicions artístiques de tota classe, conferències, concerts musicals i demostracions folklòriques, competicions esportives, concursos provincials de ramaderia ovina i de cans, una mostra de la indústria local...

Una cosa encara perdura i és el simpàtic costum de fer la «farmança» i que no es sol trobar en cap altre poble de Mallorca. Consisteix en la compra d'un obsequi i regalar-lo al més acostat; l'espòs a l'esposa, els pares als fills, l'amo al missatge, entre amics i amigues i viceversa. Però, on era més agraït antigament era en el cas de l'enamorat i l'al·lota qui solia correspondre convidant al fadrí a menjar coca el dissabte de Nadal, però sino?. La cançó, en poques paraules ens pre-

veu el resultat:

«Jo estiraré si tu estires, estimat, és natural.

si vols coca per Nadal posa llevat per les fires».

La Fira no acabava el diumenge, llavors venia el dilluns el firó i el dimarts el refiró. Excepte el dilluns avui ja no queda res del refiró. Pareixia, i encara ara, que el diumenge ara per els externs, els del poble sols es passejaven i miraven com si deixassin els lloc de compra als visitants, però al firó i al refiró es comprava de tot i molt i algú necessitava ajuda per dur-se'n-ho a caseva.

Amics, el temps tot ho transforma, els mitjans de vida i els nous costums ens obliguen a canviar i adaptar-nos progressivament a les noves situacions. Què seria de la nostra fira si no s'hagués emmotllada a cada una de les situacions sobrevingudes?. Ja no existiria o seria un fet residual sense importància.

Però la Fira, com institució viva, està arrelada dins el poble i ha sabut sobreviure al llarg de 443 anys, precisament perquè el poble la viu.

Pintura

«Certamen Ciudad de Lluçmajor»

Con premios de 350.000 y 200.000 pesetas

Tomeu Sbert

Ha sido convocado el «Certamen Ciudad de Lluçmajor» de pintura y estando dotado con importantes premios: 350.000 pesetas el de pintura y 200.000 el de acuarelas.

Participan todos los artistas que lo deseen, sin limitaciones de nacionalidad ni de residencia. Cada concursante solamente

puede presentar una sola obra a cada una de las modalidades convocadas.

De todas las obras presentadas, se efectuará una selección de las mismas y que, según criterio, merezcan tal atención.

El veredicto del jurado, nombrado al efecto, se hará público en el mismo acto inaugural.

Lluçmajor desde hace muchos años, cuando en los años sesenta fueron reforzadas las entrañables ferias llucmajoreras de estirpe real, siendo alcalde Mateo Monserrat Calafat, ha ido cogiendo fuerza cultural pictórica, llegando en que actualmente son varios los artistas locales que destacan en este arte y además, cada año por

estas fechas feriales, las exposiciones de pintura son muchas y todas de una calidad significativa.

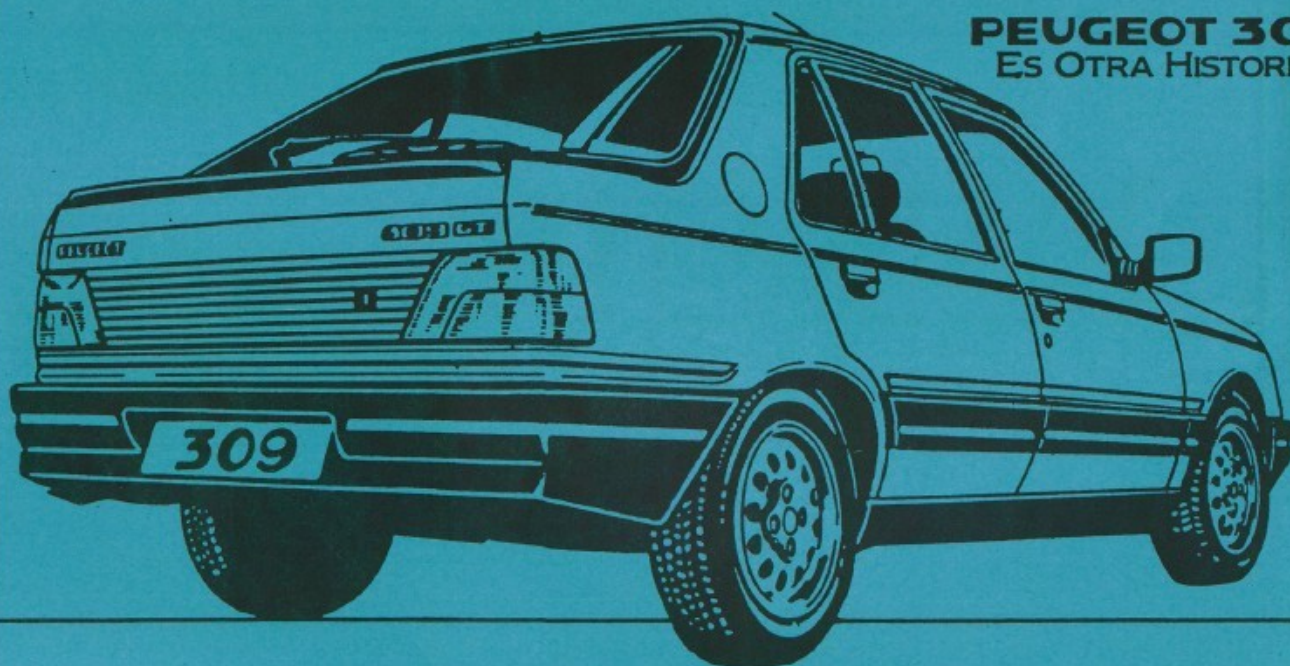
La comisión municipal de cultura actual, que preside Matías Garcías, asimismo ha venido de nuevo a dar este importante impulso en dicha rama artística, convocando este Certamen.

AQUI TENEMOS EL NUEVO PEUGEOT 309, COMO TU LO QUIERES.

- Nuevo exterior como tú lo quieres: más práctico y actual, con plano de carga rebajado para un mejor acceso al maletero.
- Nuevo interior como tú lo quieres: más cómodo y atractivo.
- Nuevo salpicadero como tú lo quieres: más ergonómico e integrado.
- Nuevo equipamiento como tú lo quieres: más completo y atractivo.

PEUGEOT 309
ES OTRA HISTORIA

AGENTE OFICIAL
TALLERES MARINA
C/. Marina, 104
Exposición y Venta:
Ronda Migjorn, 80
LLUCMAJOR

AUTOMOVILES COLL
Gran Vía Asima, 16
Polígono Son Castelló
C/. Nuredduna, 12
PALMA

su concesionario
PEUGEOT TALBOT

HAMBURGUESAS
PERROS
PINCHOS
PEPITOS

Pruebe nuestra
COCINA RAPIDA, ÉS TROPI!
Obert tots els dies

Servicio de bebidas y comidas
de calidad, a precios razonables

Presupuestos para bodas,
comuniones y bautizos

Avinguda Carles V - Tel. 66 11 17 - LLUCMAJOR

BANCO DE CREDITO BALEAR

*Desitja a tots unes bones
Fires 1989*

EL ARENAL (Llucmajor)
C/. Miramar, 25 - Telèfons: 26 74 62 - 26 41 12